

GAZETA TRANSILVANIA

Redacţia şi Administraţia

PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —

TELEFON 228.

Abonament anual 360 lei.

Preţul străinătate 800 lei.

Anunţuri, reclame, după tarif

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prim-tine însuşi, cetăţene, şi pentru tine, la libertate, legalitate şi cinste.

Conferinţele regionale ale Partidului Naţional-Tărănesc

Programul definitiv al conferinţelor regionale ale Partidului Naţional-Tărănesc, la cari au fost convocaţi toţi membrii comitetelor judeţene Naţional-Tărăniste din întreaga ţară, este următorul:

Sâmbătă 6 Octombrie va avea loc Conferinţa dela Bucureşti, la care participă reprezentanţii judeţelor din Muntenia şi Dobrogea.

Din partea Centrului vor asista d-nii Iuliu Maniu, Ion Mihalache şi Virgil Madgearu,

Duminică 7 Octombrie, se vor ţine următoarele conferinţe:

La Craiova, unde se vor aduna reprezentanţii judeţelor din Oltenia şi cei din judeţul Olt. Din partea Centrului vor asista d-nii Gr. Iunian şi Ion Răducanu.

La Iaşi, unde se vor aduna reprezentanţii judeţelor din Moldova. Din partea Centrului va asista d-l Mihai Popovici.

La Cluj, unde se vor aduna reprezentanţii judeţelor din Ardeal (afară de Arad şi Oradea-Mare). Din partea Centrului vor asista d-nii Iuliu Maniu şi Virgil Madgearu.

La Arad, unde se vor aduna reprezentanţii judeţelor din Banat şi judeţele Arad şi Bihor. Din partea Centrului vor asista d-nii Alex. Vaida-Voevod şi Al. Vlad.

La Chişinău, unde se vor aduna reprezentanţii judeţelor din Basarabia. Din partea Centrului vor asista d-nii I. Mihalache şi C. Stere.

Cum îşi croeşte d-nul Vintilă bugetul.

Concedierea de funcţionari?

Instrucţiunile date de d-l Vintilă Brătianu referitor la întocmirea bugetului pe anul viitor au stârnit nedumerire şi indignare. Planul d-lui ministru de finanţe este ca să reducă bugetul, stabilind un buget de comprimare.

Se ştie şi se cunoaşte prea bine că atâtea nevoi de mare importanţă şi de interes obştesc n-au putut fi până acum împlinite din motiv că „n-au fost prevăzute în buget” s-nu că „nu permite bugetul”.

Ş-acum acest gol vrea să-l acopere d-l Vintilă Brătianu prin reducerea bugetului!! Secretul misterioasei rezolvări nu-l înţelege decât marele croitor bugetar al statului.

Altul nime!

Cazul a fost adus în faţa consiliului de miniştri din Joia trecută, când d-l Vintilă Brătianu a făcut apel către membrii guvernului să facă tot posibilul ca să reducă cel puţin 20 la sută din suma cheltuielilor.

Ajunghându-se apoi la modalităţile de reducere bugetară, s-a căzut de acord ca aceasta să se facă prin concedierea de funcţionari mai mici. În schimb s-a protestat energic contra propunerii ca pentru reducerea bugetului să se scadă numărul prea multelor automobile de lux ale diferitelor direcţii şi directori. Dreaptă şi cinstită mentalitate!

Se preferă aruncarea în pragul iernii a o sumedenie de funcţionari pe drumuri, decât să

se ciutească răsfăţul şi risipa nebună provocate de luxoasele vehicule, cari mai mult decât interese de serviciu deservesc nevoi şi plăceri personale.

Binecuvântată fie gospodăria vinilistă!

Dacă, de fapt d-l Vintilă urmărea o ușurare a statului prin reducerea bugetară, atunci avea datorie să fie cel mai mare duşman al părerii de mai sus a sfetnicilor săi.

Are însă Românul o vorbă: „sacul şi petecul”.

Ştim cum se face selecţionarea funcţionarilor în cazuri de reducere a personalului. Cazuri la fel, petrecute, ne silesc să condamnăm acest procedeu.

Un lucru însă l-a uitat şi d-l Vintilă şi toţi tovarăşii d sale din consiliul ministerial:

Pentru ușurarea bugetară trebuiau ciuntite degetele prea lungi, cari suferă de boala de „a se amesteca unde nu li-e fierbe oala”.

Era aceasta cea mai chemată modalitate de a duce la scop. Consiliul de miniştri însă a privit-o ca ceva sacro-sanc, de care nu se poate atinge.

Pe semne această boală e consacrată de către actualul guvern ca o mare necesitate de stat.

Mareşalul Pilsudsky care, după cum se ştie se află de mai mult timp în România, a sosit Sâmbătă seara în Capitala ţării, venind cu automobilul dela Târgovişte.

O decepţie.

Grea e durerea şi amară decepţia ce te încearcă, când speranţe mari şi frumoase, la cari ai ţinut cu încredere şi tărie, le vezi spulberate în vânt.

Era încă înainte de războiul pentru întregirea neamului. Hotare politice şi geografice despărceau fraşi de fraşi. Un nume însă, un nume mare nu cunoştea aceste hotare, el era acasă în ţara lui, în Vechiul Regat, ca şi în toate celelalte provincii locuite de Români dar stăpânite de streini.

Numele „dascălului dela Văleni” era cunoscut şi pronunţat cu evlavie în toate colţurile româneşti. Era destul ca cineva să citească sau să audă pronunţându-se numele: Neculae Iorga, pentru ca în faţa lui să se plece cu smerenia ce se cuvine apostolului unui neam.

„Neamul Românesc” care pe atunci, oprit fiind de autorităţile ungureşti, trecea hotarul deghizat sub titlul: „Dela noi”, „Pentru voi”, „De-ale noastre” etc., era cuvântul de foc al apostolului, pe care Ardealul îl aştepta cu sfântă înfiorare. Seminţele sănătoase ale „Semănătorului” se împrăştiau dând roadă din belşug. Iar „Universitatea populară” făcuse din târguşorul de munte Văleni, un centru de cultură, la care Ardeleanul alerga cu evlavie mahomedanului pornit spre Mecca.

Şi ce frumoasă, ce nobilă şi înălţătoare era politica, pe care „apostolul” o făcea în cadrele „Ligei culturale”!!

În vremurile de înfrigurare, cari au premers intrării României în acţiune, a ştiut să aprindă şi să ţină aprinsă flacăra sfântă a datoriei de ţară. Iar în Moldova suferinţelor româneşti a fost izvorul de îmbărbătare şi lumină, care avea să aducă răsplata suferinţelor unui neam care lupta pentru dreptate.

Dar vremurile trec, vremurile se schimbă. Şi ce păcat că unora schimbă cu ele şi firi omenestii!

Căci prea e uriaşă distanţa dintre popularitatea deodată a omului zeificat şi între tristele decepţii, cari azi răsar din ruinele acelei popularităţi.

Poporul, masele largi ale poporului, pentru cari fulgera cuvântul şi condeiul marelui savant şi Român Neculae Iorga, astăzi, tot de către idolul de atunci e privit ca o „masă” fără de importanţă, al cărei cuvânt n-are ce căuta în aşezămintele lui de conducere.

Şi e dureros să ajungi la astfel de concepţii numai de dragul unor ambiţii cu efect efemer, ambiţii nenorocite cari şi pe poporul erau al Mărăştilor l-au transformat azi într-una din cele mai odioase figuri ale ţării.

Nu înţelegem pentru ce marele savant Nicolae Iorga se împacă ca titlul de ministru-preşedinte să steargă cu buretele peste meritele unul apostol datorat al neamului său.

Orele sunt şi grea e şi răzburarea păcatelor politice.

Exemple nu trebuiesc căutate nici departe nici de mult:

Toată popularitatea generalului supranumit „taică al ţărănilor” zace azi îngropată într-un mormânt politic, de-asupra căruia nu mai plânge decât sabia ruginită şi abandonată de purtătorul ei de odată.

Şi cei-ce fac la fel şi se întovărăşesc în păcate politice, la fel vor păşi.

Nar vor evita această soartă marele om al gândirii Nicolae Iorga. Am vrea să-l ştim aşa cum l-am ştiut. Cuvântul lui să fie al ţării, pentru ţară, pentru omenire. Să nu fie croit şi măr-

ginit între garduri politice de partid, între cari i-se pierde răsunetul.

Prim-ministru?

Dar ce însemnează acest titlu în faţa renumelui mondial al omului de ştiinţă?

Tolstoi n-a fost ministru şi nici după alte demnităţi n-a alergat. S-a ridicat însă prin tăria cuvântului său, care i-a scris numele cu litere neperitoare în lung şi latul pământului.

Şi n-a fost ministru. Cu toate acestea la moartea lui, o lume întreagă a plâns pe un „rege al gândirii”!!

Bacilul tuberculozii

Dr. C. N. Ilescu, medic de spital.

Ciudat lucru!

Într-o regiune ca aceasta a Braşovului, în care frumuseţea priveliştilor naturale complexându-se cu un aer ozonificat, curat şi răcoros, oferă tot ceea ce trebuie unei recreieri plăcute, unei reabilitări dorite, iar suferinţelor deseori prilejul unor restabiliri căutate, se găsec mai mulţi suferinzi de piept decât în alte părţi.

Cauza?

Tuşitorii cronici, inconştienţi sau cu deplină voie, aruncă germenul ofiicii peste tot pe unde trec, iar cei cari îi găduiesc sau sunt în jurul lor, nu ştiu să se apere de tuberculoză. Vin primăvara şi pleacă toamna mai toţi acei cari caută surse noi de viaţă în aerul de brad. La plecare însă ei lasă în case, în curtea, în satul în care au locuit, — cu menire de distrugere — microbul boalei lor. Tuberculosul s'a înapoiat la căminul lui, ameliorat sau cu gândul că s'a făcut mai bine, intrând în acest din urmă caz iarăşi în grija acelor cari numără zilele până la jalnica ceremonie, uitându-se pe ei.

În urma lui rămân cantităţi enorme de microbi al ofiicii, cari vor pătrunde în alte piepturi, vor face alte victime şi vor duce mai departe astfel opera de distrugere, căci aceşti microbi în ciuda tuturor celor ce vor să-i distrugă, rezistă de cele mai multe ori.

Pentru a evidenţia în plină putere pericolul ce-l reprezintă această faptură-bastonaş, ce măsoară în lungime 3—5 microni (microbul reprezentând a mia parte dintr'un milimetru) îmi propun a schiţa în câteva rânduri caracterele ei biologice.

Bastonaş cu extremităţi rotunjite, imobil, trăind numai în contact cu aerul (aerob), este învălît cu o membrană de ceară, care-l face să reziste la agenţii medicamentoşi şi mai mult decât ieşaturile vii, din care cauză nu-l putem, până astăzi distruge şi care ceară nu e dizolvată decât de alcool-ether, sau mai bine de extractul glandelor salivare al fluturului care mănâncă ceara albinelor *galleria melonensis*.

Rezistă la căldură uscată de 70° timp de 5 minute.

Rezistă la căldură de 60° timp de 30 minute.

Lumina difuză îl omoară abia după 7 zile.

Lumina solară intensă îl omoară numai după 24 ore.

În apa sterilizată trăeşte 115 zile.

La cadavre peste 180 zile — notaţi bine 6 luni.

Iar în sputa căzută la umbră 2—3 săptămâni.

Nu are spori — sporul fiind o formă de rezistenţă a microbilor.

Sublimatul în soluţie de 1% îl omoară după 5—10 minute.

Acid fenicil 5% după o jumătate minul, *deci e antisepticul cel mai bun în tuberculoză*.

Lysolul 5% îl omoară în 2 minute.

Sucul gastric îi împiedică dezvoltarea dar nu l omoară, permiţând astfel trecerea lui prin stomac şi ajungerea în intestine de unde trece în limfă, ganglioni, plămâni.

Fajă de această virulenţă a bacilului Koh, nu trebuie să uităm un alt lucru. Nu trebuie să uităm că un tuberculos nu începe să-şi caute serios sănătatea decât atunci când ceilalţi din jurul lui încep să-i spună că e bolnav, când medicul îl a-larmează şi nu-i mai dă răgaz de optimism, adică atunci când leziunile îi sunt destul de avansate. Ori în acest stadiu al boalei el este contagios prin tuse, prin spută, prin urină, prin fecale, prin sudoarea lui. Deci pe tot ceea-ce un tuberculos pune mâna sau fajă de tot ceea-ce el se apropie, este contaminat.

Un mare învăţat — Pflüger — a arătat în mod experimental că atunci când cineva vorbeşte, aruncă din gură stropi la o depărtare de 4-6 metri prin urmare numai la o atare distanţă un tuberculos ne poate vorbi fără pericol. Cândiţi-vă ce poate fi atunci când el ne vorbeşte dela un jumătate de metru sau când facem să dispară şi această distanţă, sărutând pe bolnav ca pe o persoană mult iubită, sau mâncând resturile mesei lui spre a-l încuraja.

Este adevărat că nu toţi tuberculozii tuşesc şi scuipă şi că nu orice tuberculos care scuipă are în scuipat şi bacilul Koch.

Atenție însă! Cercetările de laborator cu toată scrupulozitatea lor, nu pot da întotdeauna precizie matematică în rezultate.

Apoi Vaudrémere și Valtis au erătat nu așa de mult că bacilul pe care Koch l'a descoperit în 1882 n'ar fi decât o formă de rezistență pe care o îmbracă microbul tuberculozei atunci când condițiile de trai devin pentru el pessime și că adevărata lui formă ar fi o spirilă ce se găsește în urină, fecale, sânge, sudoare sau orice produs al bolnavului.

Chestiunea este de o importanță covârșitoare.

Așa stând lucrurile, trebuie deci ca profilaxia să fie împinsă la maximum, căci față de un dușman pe care nu l' poți răpune trebuie să fi totdeauna bine pregătit în apărare.

Prin aceste spuse, voesc a afrage luarea aminte îndeosebi a acelora cari au găzduit pe veră tuberculoși sau îi au chiar în jurul lor.

Nu e nimic a deschide fereastra camerei, în care a stat bolnavul, ca să între aerul curat. Nu e de ajuns a văruți o singură dată, a arunca puțină leșie pe jos, a fierbe lăngă și vesela atinse de el. Este egal cu zero din punct de vedere profilactic obiceiul de a lăsa saltele, plapumă, perină, afară în gerul iernei, căci trebuie să țineți seamă că cel mai cumplit ger, ce la noi nu trece peste 40°, nu poate distruge microbul.

Totul este suficient dacă s'ar distruge prin foc casa — atunci când poate arde — cu tot ceea ce a rămas în ea la plecarea tuberculosului.

Focul este singura măsură, sigură și suficientă. Cum însă astăzi mai mult ca oricând economicește o atare măsură este irealizabilă, se impune: de a nu primi tuberculoși în gazdă oricât ar fi de tentator prețul pe care-l oferă și, pentru îngrijirea lor fiind create sanatoriile.

Banul luat dela un tuberculos va trebui însușit pentru a-și ajunge să scoți din piept cu toți doctorii și toate doctoriile amintirea de sânge în spută pe care și-o va lăsa chirașul — și nu se știe dacă o vei putea scoate.

Saltelele, plapuma, perinile, lăngăria, vestimintele bolnavului, trebuie arse. Camera văruită de cel puțin 3—4 ori. Ușile, ferestrele, vopsite din nou, după

ce mai întâi au fost spălate cu acid fenic 10%.

Obiectele de fier arse cu lampa de flacăra în toate unghiurile lor și apoi revopsite.

Tablouri sau alte obiecte de lemn arse fără cruțare.

Dușumeaua dacă e vopsită, desinfectată cu acid fenic și revopsită.

Dacă însă, spațiul dintre scânduri a permis depunerea prafului, dușumeaua va fi scoasă în întregime, molozul de sub ea înlocuit, scândurile rinduite din nou și revopsite.

Latrina trebuie astupată dacă adâncimea ei e mică, contrariu se va turna lapte de var în cantități cât de mari. Vesela pe care bolnavul a folosit-o, va fi fiartă în apă cu leșie tare, cel puțin o jumătate oră după ce mai înainte a fost ținută într-o baie antiseptică de apă alcool-formol.

Nimic din ce a fost îmbrăcat de bolnav nu se va da de pomană cum se obișnuiește, căci e păcat a da tuberculoza de pomană în memoria celui scump dispărut.

Nimic nu e prea scump și prea frumos, pentru a echivala cu utilul distrugerii.

Gândiți-vă bine!

Contagiunea tuberculozei este înspăimântătoare — pericolul ei este groaznic. În 85% nu iartă.

Atenție deci! căci la ospitalitate ofițerii își arată totdeauna colții.

Manevre militare de gaze.

Între 1—17 Octombrie a. c., va avea loc în regiunea Afumașii Ștefănești prima manevră reală de gaze în țara noastră. Manevra se va executa de S. A. C. G., în cadrul diviziei 4-a infanterie. Manevra va consta din: emisiuni de vapori (clor, fum alb și negru), aruncare de bombe toxice din avion, trageri toxice de artilerie, infectarea terenului, funcționarea serv. sanitar pentru gaze, organizarea protecției prin măști, adăposturi, detectoare și alarmă, desinfecția terenului, etc. Atacurile chimice propriu zise vor avea loc cu începerea dela 5 Octombrie a. c., când condițiile meteorologice vor fi favorabile.

Întreaga manevră de gaze va fi cinematografiată, spre a servi apoi în conferințele de propagandă.

Rusia în fața alegerilor

Pregătiri. — Acțiunea contra țăranilor avuți. — Guvernul cere ajutorul presei.

Zilele acestea a avut loc la Moscova o conferință a comitetului executiv central, la care fruntașii sovietici au dezbătut chestiunea pregătirilor pentru noile alegeri, din cari au așezat noile soviete locale din întreaga Rusie, reprezentanții cărora formează apoi „Parlamentul roșu”. De data asta se acordă schimbărilor din sovietele comunale o importanță mai mare decât în anii precedenți, deoarece satele rusești se află într-o mare criză, iar atmosfera este foarte nesigură.

Cercurile conducătoare comuniste nu-și ascund temerile din privința dezvoltării situației din satele rusești, unde păturile avute țăranesti au început să predomine masele așa zise ale sărăcimii. Antagonismul dintre soviete și țăranii chibaburi se manifestă în Rusia deja de câțiva ani, însă în anul acesta a luat forme foarte violente. Activitatea organizațiilor sovietice la sate n'a dat roadele așteptate, iar satele reintră tot mai mult sub influența țăranilor chibaburi, sau cum sunt numiți aci: „kulaci”. Sunt regiuni unde țăranii chibaburi au majoritatea în sovietele comunale și stăpânesc astfel întreaga viață a satului, fără să se conducă prea mult după dispozițiunile dela guvernul central.

Organele sovietice caută o îndreptare a acestei stări într-o schimbare radicală a sovietelor, în cari să intre în locul elementelor avute, reprezentanții păturilor țăranesti-proletare. De aceea Comitetul executiv central a ordonat prin circulare speciale tuturor organizațiilor comuniste ca să facă largi pregătiri pentru campania electorală, și să supravegheze în mod riguros actul votărilor și numărarea voturilor. Atenția masselor trebuie să fie îndreptată nu numai asupra politicii interne, dar și asupra chestiunilor externe.

Instrucțiunile nu sunt date numai la sate, dar și la orașe. Organizațiilor comuniste din orașe li s'a cerut să propage frontul unic între muncitori și sărăcimea satelor, pentru înfrângerea completă a burgheziei. În circuli se mai observă, că guvernul va pune la

dispoziție pretutindeni și aparatul administrativ.

Despre seriozitatea situației dinaintea alegerilor vorbește și faptul, că la congresul redactorilor presei sovietice, care are loc în prezent la Moscova, s'a prezentat secretarul Comitetului executiv central Enukidze, și după ce a cerut cuvântul președinției congresului, a ținut un mare discurs, în care a apelat la concursul presei în apropiata campanie electorală.

Enukidze a insistat asupra faptului, că alegerile din anul acesta au o importanță extraordinară pentru Uniunea sovietică, deoarece dela ultimele alegeri încoace s'au petrecut în viața economică a Rusiei mari schimbări. După spusese lui Enukidze starea păturilor muncitorești și țăranesti s'a îmbunătățit în ultimii ani într-o oarecare măsură, dar raporturile politice la sate s'au înăspri considerabil. Aceste raporturi se vor reflecta desigur și în campania electorală și în rezul-

tatele ei. Politica economică a sovietelor a ridicat pe țăranii chibaburi contra guvernului și i'a împins într-o luptă hotărâtă pentru exercitarea influenței lor. Guvernul sovietic însă nu va ceda, rămânând la directivele pe cari le-a anunțat în 1927 și sprijinind păturile sărace contra noii burghezii. De aceea presa sovietică trebuie să-și concentreze întreaga ei atenție asupra apropiatelor alegeri și să sprijine guvernul prin toate forțele, ferindu-se în același timp de toate greșelile anterioare.

În ce privește termenul alegerilor, nu s'a luat până în prezent nici o hotărâre definitivă, dar campania electorală va începe probabil în Decembrie. Grijă guvernului sovietic în noile alegeri pentru sovietele locale nu e numai lupta contra păturilor avute. Alegerile din ultimii ani ce au avut loc pe teritoriile naționalităților nerusești, au desamăgit într-o mare măsură cercurile sovietice. Sovietele din aceste regiuni au fost de obicei prea puțin comuniste. De aceea guvernul sovietic va acorda și acestei laturi a situației o atenție specială în apropiata campanie electorală.

Ceps.

Dela Prefectura Poliției

Buletin informativ

Inchiderea Caselor de toleranță. Conform hotărârei Primăriei Municipiului Brașov, pe ziua de 1 Octombrie a. c. au fost închise cele 5 Case de Toleranță din cuprinsul orașului Brașov, iar prostituatelor din aceste Case au fost trimise fiecare în diferite direcții, majoritatea la urma lor. Aceaste, pentru motivul că patronii caselor de toleranță nu s'au conformat hotărârei Primăriei Municipiului Brașov de a-și muta localurile la periferia orașului, destinate de Primărie.

Pungaș arestat. A fost înaintat Parchetului Trib. Brașov individul Gerebenes Gheorghe originar din comuna Covasna jud. Treiscaune, pentru faptul că a pungășit pe locuitorul Guss Balint din Brașov Str. Fabricii Nr. 18, furându-i portmoneul cu 1200 Lei și diferite acte, în timpul când se afla în Gara Suburbu pentru a călători.

— A fost înaintat Inchișoarei Centrale Văcărești individul Rakosy Gábor pentru a executa 6 luni de zile închisoare corecțională, fiind condamnat de Jud. Ocolului VII București pentru faptul de furt.

Dați în judecată. Au fost dați în judecată la legea circulației automobilelor următorii: Automobilul cu No. 5013 Bv. amendat 5000 Lei pentru viteza mare. Conducătorul automobilului No. 52 Bv. amendat 5000 Lei pentru viteza mare. Conducătorul automobilului No. 918 Bv. amendat 2000 Lei faruri orbitoare. Zsigmond Terezia amendată 3000 Lei a condus fără permis de conducere. Automobilul cu No. 8036 B. amendat cu 5000 Lei pentru viteza.

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIAI”.

De-acum zece ani

Amintiri din pribegie

de Valeriu Crișan, preot.

— Urmare. —

Prin Basarabia.

[Ajungem în gara Bender (Tighina). N-am cuvinte ca să pot spune bucuria ce o am avut atunci, când am văzut sentinelele române, plimbându-se pe peronul gării din Bender. În fine, iată-ne ajunși iarăși în mijlocul fraților noștri români. Ne-am făcut cruce și am mulțumit lui Dumnezeu, că am putut să călcăm pe pământul românesc al Basarabiei desrobite. Ne-am dat jos din vagoane și am strâns cu căldură mâna soldaților din Reg. 3 vânători, cari erau de pază pe peronul gării. Le-am dat țigări rusești. Un Evreu vindea ziare românești. Am cumpărat fiecare câte 2—3 ziare.

Toate ziarele scriau despre un eveniment mare în istoria Basarabiei: În ziua de Marți, 27 Martie 1918 st. v. „Sfatul Țării” din Chișinău cu 86 voturi (con-

tra a 3 voturi și 36 abstări dela votare) a hotărât unirea Basarabiei cu Țara-mamă, cu România. La această mare serbare a luat parte și d-l Alexandru Marghiloman, prim-ministrul României, generalul Hirjeu (de origine basarabean) ministru de război al României, însoțit de d-nii Garofid, viitor ministru de agricultură, colonelul Mitileneu, secretar la interne și generalul Mironescu. Basarabia rămâne unită cu Țara-mamă.

În acea zi seara s'a dat un banchet la hotel „Londra” din Chișinău, în care s'a prăznuit acest eveniment îmbucurător din istoria Basarabiei, eliberată de sub jugul străin.

Ziarul „Cuvânt Moldovenesc” (apare cu litere rusești) din Chișinău în nrul 29 (344) anul 5 cu data de Joi, 29 Martie 1918 scrie foarte frumos și în termeni sinceri despre această serbare. Tot astfel și ziarul zil-

nic „România Nouă” din Chișinău, al cărui director e d-l dr. Onisifor Ghibu, iar prim-redactor d-l dr. Ioan Mateiu. Acest ziar a luat locul gazetei „Ardealul”, redactată tot de dânsii. La ziarul „Cuvânt Moldovenesc” e director Pantelimon N. Halippa; redactor: părintele Ioan Moța, care redacta pe vremuri „Liberitatea” din Orăștie, iar administrator, ginerele pâr. Moța d-l dr. Sebastian Bornemisa.

În gara Bender întâlnim mai mulți voluntari ardeleni. Ei ne spun, că acum sunt demobilizați și s'au împrăștiat pela lucrul câmpului și nimeni nu le mai poartă de grijă și nu mai primesc de nicăiri nici un sprijin, sau ajutor... Cei cu cari am vorbit noi, lucrează în Bender, unde taie lemne cu 8 ruble pe zi.

— Tristă soartă am ajuns — ne spun ei. — Am venit să luptăm pentru țara românească și acum suntem lăsați pe drumuri și cine știe de vom mai vedea vre-odată Ardealul!

Noi cercăm să le insuflăm curaj spre a fi gata ori-când de luptă, căci ceasul eliberării Ardealului va sosi, trebuie să sosească!... Trădarea săvârșită de Ruși, căderea guvernului și venirea la putere a guvernului nemțofil al lui Marghiloman, de-

zastrul adus asupra țării de guvernul liberal, din lipsă de echipament și armament militar, sunt tot atâtea cauze, cari produc decepții în sufletele Ardelenilor pribegi. Războiul s'a purtat pentru împlinirea visului de veacuri, unirea tuturor provinciilor românești și s'a tetminat deocamdată cu o pace umilitoare, nedeamnă de suferințele de veacuri ale poporului român. Azi, pușini sunt aceia, cari mai vorbesc de Ardeal.

Pe peronul din dosul gării Bender vedem Germani și Austrieci, cari vin cu trenul din Galați—Reni și merg spre Rădonaia. Tot aici vedem și ofițeri și soldați ruși, cari vin de pe frontul român. Ofițerii aceștia ruși mai poartă încă epoleții, fiindcă, fiind ei pe frontul român, nu s'au conformat ordinului lui Kerenski, de a nu mai purta epoleții. Între Rușii, cari veneau de pe frontul român erau și câțiva răniți, evacuați din vre-un spital din Galați. Când îi primeam pe acești nenorociți, deveniți infirmi, îmi puneam întrebarea: pentru ce au luptat aceste mase de oameni? Care e oare rezultatul uriașelor jertfe, ce le-au adus ei în acest război?

Rezultatul obținut de ei este, că tot ei, cari puteau să mai

reziste încă zece ani, au propus dușmanului o pace umilitoare, cedând și primind toate condițiile, ce i le impunea, cu un aer de nepăsare, dușmanul.

Pela ora 8 seara se formează un tren de persoane, care pleacă spre Iași. În el se urcă mulți soldați români. Noi rămânem tot în vagoanele, cu cari am venit până aici și nouă ni se spune, că de aici vom pleca numai dimineață. În unul din vagoanele noastre se înfiripă un mic cor, care cântă mai multe cântece ardelenesti. În jurul celui vagon se adună mai mulți soldați români și câțiva ofițeri ardeleni, cari cântă cu atâta însuflețire: „Pe-al nostru steag e scris unire”. Un voluntar bucovinean cu o voce dulce de tenor cântă „Plânge Bistrița în vale”; și ochii îi sunt împănjeniți de lacrimi, gândindu-se la dulcea lui Bucovina, la vesela grădină cu fagi seculari, la Bistrița pe care lin plutesc la vale plutele însoțite de doina lină a Românilor bucovineni.

Era o seară cu lună și cer senin și am adormit în cântecele line ale tovarășilor noștri pribegi. Este prima noapte, ce o dormim pe pământul Basarabiei desrobite.

— Va urma. —

Sedința Comitetului jud. al P. N. - T.

Comitetul jud. al organizației P. N. T. din orașul și județul Brașov cu delegații satelor a ținut Vinerea trecută o ședință în localul clubului.

După verificarea alegerii delegațiilor satelor din județ pentru apropiata mare întrunire dela București, președintele organizației dl. dep. Voicu Nifescu a trecut în revistă ultimele evenimente politice interne, insistând deosebi asupra importanței alegerii recente dela Bistrița și

a apropiatei adunări dela București, în vederea căreia delegații aleși să fie pregătiți pentru plecare.

S'au mai luat la cunoștință diferite plângeri prezentate de delegații satelor.

De încheiere membrii comitetului județean cu delegații satelor s'au fotografiat în fața liceului „A. Șaguna” pentru albumul jubilar, pe care îl pregătește conducerea centrală a P. N. T.

Știri din străinătate.

Spărgătorul de ghiasă „Krasin” se întoarce la Leningrad.

Spărgătorul de ghiasă „Krasin”, care se întoarce dela expediția de salvare, va sosi la Leningrad în 2 sau în 3 Octombrie. Cercurile sovietice vor organiza cu acest prilej manifestări politice. La Leningrad se fac pregătiri pentru o primire fastuoasă a vaporului arctic. Două spărgătoare de ghiasă mai mici vor pleca din Kronstadt întru întâmpinarea lui „Krasin”, apoi câteva vapoare militare având pe bord reprezentanți ai organizațiilor sovietice, ai partidului comunist și ai organizațiilor profesionale.

Solemnitățile primirii vor avea loc întâi la Kronstadt și apoi în portul Leningrad. În acest scop au plecat și din Moscova numeroase persoane.

O zonă liberă la Salonic.

Primul ministru Venizelos a declarat ziariștilor în timpul călătoriei sale în străinătate, că în curând se va încheia între Grecia și Bulgaria o convenție specială pentru crearea unei zone libere bulgare la Salonic și diferite înlesniri pentru Bulgaria și în alte porturi grecești.

Proporțiile șomajului în Rusia sovietică.

După înregistrările oficiale se poate constata o creștere a șomajului în Rusia sovietică. În timp ce la 1 Noiembrie 1927 au fost înscrși la bursele muncii ceva peste 1 milion șomeri, la 1 Ianuarie 1928 el a fost de 1.350.000. La 1 Mai 1928 el a ajuns la 1.600.000. În ultimele luni numărul muncitorilor fără lucru a scăzut într-o oarecare măsură, deoarece în timpul recoltei numeroși muncitori au plecat la sate. Șomajul formează în Rusia o mare dificultate, împotriva căreia se luptă foarte greu.

Reorganizarea agriculturii în Grecia.

Guvernul grecesc a luat hotărârea de a iniția în fiecare provincie, apoi în fiecare județ câte un Institut de agricultură, care va avea de scop să analizeze solul și să facă rapoarte asupra modului de a se ajunge la o cât mai bogată exploatare. În atribuția acestor Institute va mai fi crearea de gospodării model. Conducerea acestor institute va fi încredințată specialiștilor străini. Consiliul de Miniștri a și aprobat creditele necesare. Ministrul agriculturii, Kannavos se va adresa în primul rând specialiștilor germani.

Exame cu RAZE X (Röntgen) și examele BACTERIOLOGICE poate executa or cărei persoane în schimb unor taxe mici, laboratoriu spitalului militar Brașov — dotate cu aparate noi. 583 10-0

Locale

Consiliul Municipiului Brașov a fost convocat pe Joi, 4 Oct. ora 10 a. m. în ședință, pentru a proceda, în urma unui ordin primit din partea Ministerului de interne, la alegerea candidaților pentru postul de primar.

— Delegația permanentă a Partidului Național-Tărănesc a fost convocată pe astăzi (Marți) d. a. ora 5, ca să-și fixeze punctul de vedere față de amintitul ordin ministerial.

Examenul de bacalaureat, care a avut loc la Brașov în fața celor două comisii, s'a terminat cu următorul rezultat: Dintre 160 candidați, cari au fost examinați de comisiunea presidată de dl prof. Popa Liseanu la liceul „A. Șaguna”, au reușit 91, iar dintre 141 candidați examinați de comisiunea presidată de dl prof. univ. Călugăreanu, au reușit 87.

Concert de orgă. Vineri 5 l. c. va avea loc în Biserica neagră concertul anual de orgă al d-lui dir. de muzică Victor Bicherich. Programul conține bucăți de Pachelbel, Scheidt, Buxtehude și Bach. (Pastorala și Toccato în D moll). Bilete de 40 și 60 lei (unele numerotate à 100 lei) se capătă în Biroul de concerte Klingsor.

Din cercul veterinarilor începând cu 1 Octombrie a. c. înființăm în Strada Gării No. 14, Telefon 71 (Farmacia Lukas) un institut modern veterinar, în care se dau consultări pentru animale mari (caș, vite) și animale mici de casă, deosebi câni. Tratamentul urmează după cele mai noi metode terapeutice strene. Toate modurile de operație aseptice, restrițiuni la animalele de gen feminin (vaci, porci) și tratamentul va cilor și iepelor sterpe, coupiraj băi desinfectante și de curățare pentru câni etc. se execută zilnic dela orele 3—5 d. a. (cu excepția Duminicilor) sau după acord, și afară de orele de consultare. Inspector Moldovan și Dr. Krafft, medici veterinari. 46

„Școală de dans”

I Z S A K

Bulev. Regele Ferdinand No. 7. „GEWERBEVEREIN”

Cursurile: Grupele separate și orele particulare încep dela 1 Octombrie a. c.

Afară de dansuri naționale, ritmice, de scenă și obicnuite învățăm: „Jale-Blues”, „Twist”, „Taragona”, „Fox-Anglaise”, „Kinkango”, „Polonia”, „Slow-Fox”, „Waltz-Englisch” și toate dansurile moderne. Ins. r. n. se fac zilnic în Str. Căselului 110 dela 13 h. — 15 h. și dela 18 h. — 22 h. în școală.

Adunarea Național-Tărănescă din Obor

Dumneacă dimineața a avut loc o mare adunare publică convocată în sala Bărăscu, din Obor (București) a Partidului Național-Tărănesc din Capitală. Au participat peste 2000 de cetățeni.

Vorbitorii au evidențiat situația gravă și dezastrul economic și financiar în care se sbate țara ca urmare a eșecului total al tratativelor de împărțire, subliniind datoria Regenței de a demite imediat guvernul Brătianu.

Au fost împărțite apoi ultimele instrucțiuni în vederea luptei decisive din Octombrie pentru dărâmarea guvernului.

Adunarea a aprobat, apoi, prin aclamațiuni, următoarea

Moțiune:

Cetățenii Oborului, întruniți azi 30 Septembrie în număr de peste 2000, în sala Bărăscu.

Ascultând cuvântul fruntașilor Partidului Național-Tărănesc, care ne-au apărut timp de 10 ani, drepturile încălcate, eșuându-ne în toate împrejurările.

Ingrijorați de situația gravă în care se sbate țara, adusă la faliment economic de guvernările liberale și averescane, incapabile, ilegale și imorale, care ne-au fost dăruite împotriva voinei noastre mereu nesocotite.

Cerem înaltei Regențe să demită imediat, guvernul nefast al d-lui Vinilă Brătianu, încredințând fără întârziere guvernarea țării, d-lui Iuliu Maniu, înălțându-se astfel starea profundă de nemulțumire și dându-se astfel țării, liniștea de care are nevoie pentru a se reface.

Invităm conducerea centrală a partidului național-tărănesc la o acțiune grabnică și hotărâtă pentru împlinirea dezideratelor țării, asigurând-o de întreg devotamentul armatei Oborului, care, în număr de peste 3500 de luptători în frunte cu conducătorul lor dr. Ilie Rădulescu, așteaptă gata de luptă și de orice sacrificiu, semnalul acțiunii de dezrobire politice a poporului românesc.

Necrolog. Virginia Bunea soție, dr. Eugen Bunea fiu, Letiția dr. Socaciu fiică, dr. Alexandru Socaciu ginere, Eugen Socaciu nepot în numele lor și-a celorlalte rudeni, cu inima frântă de durere anunță decesul d-lui Iuliu Maniu, în vârstă de 66 ani, la ora 8 dimineața, în al 66-lea an al etății și al 38-lea al preoției. Inhumarea rămășițelor pământești ale defunctului s-a făcut în cimitirul greco-catolic din Vad, Marți în 2 Octombrie.

Dumnezeu să îi facă parte cu aleșii săi!!

În urma lipsei de apă rezeaua apeductului din Brașovul vechiu și Blumena se va închide până la alte dispoziție de azi 2 Octombrie 1928 dela ora 21 până la ora 5 dimineața.

Brașov 1 Octombrie 1928. — Primăria.

Cinema „Astra” (Apollo)

2—3 Octombrie

Senzație mondială

SIRENA

Film monumental în 8 acte.

În rolul principal: Petrovics Svetislav și Joryana.

Afară de aceasta cel mai nou Ufa-Journal.

INFORMAȚIUNI

P. C. Arhimandrit dr. Vasile Stan a fost confirmat în postul de vicar al mitropoliei Ardealului.

Ciocnire de trenuri. Pe linia Feldioara—Războieni—Tg. Mureș, un tren mixt la intrarea în stația Jernut, s'a ciocnit cu un tren de marfă, care era garat pe linia întâia a stației. Ciocnirea a fost destul de puternică și a provocat moartea a doi frânari dela trenul de marfă, 6901 și anume: Marin Iacob și Oțoi Ilie, ambii din stația Teiuș. Au fost răniți mecanicul trenului mixt Radu Nicolae și fochistul Perie Francisc cari au fost îngrijii și pansați de postul de ajutor al stației.

Vagonul de bagaje al trenului de marfă, a fost complet distrus, iar locomotivele și 6 vagoane încărcate cu diverse mărfuri, au deraiat răsturnându-se.

Accidentul se datorește acuzatului Bartha Alex, care a adormit și a lăsat neschimbat macazul.

De asemeni s'a constatat și vinovăția impiegatului de mișcare Chirteș Ion, care nu a făcut revizia acelor înainte de sosirea trenului mixt.

Terminarea procesului Găetan. După desbateri de câteva zile, eri dimineața Curtea cu juri a adus sentința în procesul cunoscutului Găetan, care în jarnă lovise de moarte pe d-na Leonida din București pentru a o jefui de bani.

Sentința este următoarea: Acuzatul Gheorghe I. Găetan se condamnă să sufere opt ani reclusiune și să plătească suma de un Leu despăgubiri victimei.

I se pune în vedere acuzatului că procedura penală îi deschide o singură cale de eșire împotriva acestei hotărâri de osândă: recursul în casare, ce urmează a fi declarat în termen de 3 zile la grefa Curții cu jurați.

Ungurii nu-și schimbă năravul. Se cunoaște marea operă de falsificări de bancnote, prin care au devenit celebri vecinii de peste Tisa. Pe semne, n-au fost încă curați de această boală. O telegramă din Berlin anunță că pe peronul gării Frankfurt au fost arestați un pictor și un finichigiu, ambii unguri, asupra cărora s-au găsit foarte multe bancnote false. La interogatori ei au declarat că au pus în circulație numeroase bancnote falsificate.

Dela C. F. R. În conformitate cu ordinul Direcțiunii generale C. F. R., se admite a se introduce și a se cobori prin ferestrele vagoanelor, bagajele călătorilor. Când însă se va produce vre-o stricăciune, călătorul va plăti pe loc personalului de tren, taxa tarifară.

Situația agricolă. Direcția statistică din ministerul agriculturii, comunică următoarele asupra situației câmpului în luna Septembrie:

În cursul ultimelor două săptămâni a plouat abundent în Transilvania, Bucovina și vestul Moldovei. În restul țării se simte mare nevoie de ploaie!

S'a început culesul viilor, recoltarea porumbului și a cartofilor. Odată cu primele culesuri de porumb se constată că în regiunile cu vegetație bogată, recolta porumbului este satisfăcătoare, mai ales în podișul Transilvaniei, în nord-vestul Moldovei, Bucovina și nordul Basarabiei.

Prețul beuturilor spirituoase. Comisiunea pentru stabilirea prețurilor de vânzarea beuturilor spirituoase a fixat următoarele prețuri pe trimestrul 1 Octombrie—1 Ianuarie: spiritul de cereale 3 lei de grad decalitrul, țuica și rachurile de drojdie, tescovină și drojdie de vin cu țării peste 30 grade, 10 lei de grad decalitrul. Calculul suprațaxei de 20% ad valorem se va face asupra totalului ce rezultă din prețurile stabilite de comisie, plus taxele de consumație și taxe de producție pentru beuturile supuse și la această taxă.

Soc. „Salvarea” înființată anul trecut la Brașov, și-a început, precum șlăm, activitatea dispunând actualmente de două automobile aranjate cu confortul de lipsă. Am dori să ni se dea în privința aceasta un comunicat conținând informațiile necesare pentru marele public.

Banditul Bălan a murit. Se vestește din Făgăraș că banditul Bălan a încetat Sâmbătă din viață. Capul banditului a fost trimis la București și depus la institutul medico-legal.

Reuniunea diletanților Thalia va reprezenta în ziua de 6 Octombrie 1928 ora 8 seara opereta în 3 acte „Contesa Marița”, după care urmează dans și petrecere în toate încăperile „Redutei”.

În Polonia se citește puțin. Ziarul „Reczpospolita” din Varșovia constată într-un mare articol, că în Polonia se citește relativ mai puțin decât înainte de război. După ce constată o criză în cititul cărților literare, precum și faptul că întreg tirajul tuturor ziarelor poloneze nu e mai mare decât al unui singur ziar american sau englez, ziarul afirmă, că a scăzut și cititul cărților științifice, cu toate că numărul Universităților a crescut dela 2 la 6. Cauza crizei ar fi — spune ziarul — că nici școala, nici părinții nu educă copii pentru citit. La sfârșitul articolului ziarul se plânge, că poezia și vorba de rămășițele psihozelor postbelice, ce trebuiesc înlăturate.

Constituire. Societatea de lectură „Andrei Șaguna” a studenților academiei teologice „Andreiane” ortodoxe române din Sibiu, s'a constituit pe anul școlar 1928/29 în ședința ținută la 22 Septembrie 1928 sub prezidiul I. P. C. Sale arhimandritului Dr. Eusebiu R. Roșca, rectorul institutului după cum urmează: Președinte: Dr. Gr. Cristescu prof.; vicepreședinte: Ioan Șoșu, curs IV; Notar I: Terente Radu, curs IV.; Notar II: Nicodim Belea, curs II; Casier: Ilie Ștefanie, curs III; Contorior: Nicolae Popa, curs I; Bibliotecar: Ioan Lascu, curs III; Vice-bibliotecar: Ștefan Coradia, curs I; Econom: Gheorghe Dregheci, curs II; În comisia literară s'au ales: Teofil Chiffa și Ioan Muntean, curs IV; Ioan Badiu și Nicolae Grebenea, curs III; Ioan Beju și Ilie Gelețiu, curs II; Gheorghe Buzea și Ilie Popa curs I.

MEDICALE. Dr. Nicolae Căman șeful laboratorului de igienă, reințors din străinătate s'a preluat consultanța, str. Căselului 52. Analize de laborator, boli interne și de copii. 876 1-3

Abonamente la ziar se pot face pe timp mai îndelungat sau lunar.